

La memòria sepultada: Dones promotores a la Catedral de Girona

Olga Taravilla Baquero

Consol Vila Martí

Any 2008

En la recerca història de la memòria de les dones a Girona, un dels camins per explorar consisteix l'estudi de la seva Catedral, edifici paradigmàtic que centra gran part de la història de la ciutat. Es tracta d'una construcció excepcional, ideal per als estudis de gènere, a causa de la participació de les dones aristòcrates en la seva construcció i guarniment. Esdevé especialment important respecte a altres indrets de Catalunya, concretament entre els segles X i XV, quan diverses dones aristòcrates podien intervenir en un marc molt masculinitzat marcat, a més, per la religió. Certament, algunes de les dones promotores de la Catedral de Girona ja han estat estudiades, però fragmentàriament, i, per això, són moltes les preguntes que encara podem formular-nos. Intentar donar-hi resposta és un dels objectius principals d'aquest projecte.

El fet de centrar la recerca en la Catedral de Girona ens permetrà resseguir dos camins alhora: el de les dones singulars que contribueixen a la seva fàbrica i ornamentació i el de les dones en general, identificades (metafòricament) en els diferents processos constructius.

L'objectiu principal d'aquesta investigació comprèn, per tant, la recerca i anàlisi dels models femenins que ajuden a configurar un espai paradigmàtic com és la Catedral de Girona, que contribueix a incidir en la construcció de l'imaginari dels ciutadans. Ens referim a aquelles dones que, amb una autoritat reconeguda, poden disposar dels seus béns per promocionar-se i fixar-se en la memòria col·lectiva. Com a punt de partida ens centrem en figures com Ermessenda, Guisla, Elionor de Cabrera, Alamanda d'Empúries o Margarida de Campllong, totes elles documentades però encara no prou estudiades en el seu conjunt. A banda de tots aquests noms, ja coneguts, segurament moltes més ens esperen resguardades en la memòria dels arxius.